

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către: Cei însărcinați cu Guvernanța Agenției Naționale pentru Reglementare Energetică

Opinie cu rezerve

În opinia noastră, cu excepția posibilelor efecte ale aspectelor menționate la paragraful Baza pentru opinie cu rezerve, situațiile financiare anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative poziția financiară a Agenției la data de 31 decembrie 2017, și performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente exercițiului încheiat la data respectivă, în conformitate cu Ordinul Ministerului Finanțelor Nr.216 din 28.12.2015 (OMF 216).

Am auditat situațiile financiare ale Agenției Naționale pentru Reglementare Energetică (în continuare "ANRE"), care cuprind Bilanțul contabil la data de 31 decembrie 2017 și Raportul privind veniturile și cheltuielile, raportul privind fluxul mijloacelor bănești, raportul privind circulația mijloacelor fixe, uzura mijloacelor fixe și amortizarea activelor nemateriale, raportul privind circulația stocului de materiale circulante și rezervelor de stat, raport privind creanțele cu termen expirat și datoriile cu termen de achitare expirat (arierate), raportul financiar privind executarea bugetului aferente exercițiului încheiat la data respectivă, și notele la situațiile financiare, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

Baza pentru opinie cu rezerve

Soldurile de deschidere

Situațiile financiare ale ANRE pentru anul încheiat la 31 decembrie 2016 nu au fost auditate în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit. Astfel, noi nu putem să ne asigurăm de corectitudinea soldurilor de deschidere în cadrul auditului și nu am reușit să obținem suficiente dovezi de audit cu privire la informațiile comparative incluse în situațiile financiare, precum și informațiile comparative nu au fost prezentate în conformitate cu cerințele standardelor de raportare financiară, respectiv, orice ajustare a soldurilor de deschidere care ar putea fi necesară ar afecta situațiile financiare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2017.

Soldurile de deschidere

Cu privire la sumele aferente stocului de mărfuri și materiale prezentate în bilanț la valoarea de 401 mii lei, probele de audit de care dispuneam au fost insuficiente deoarece nu am avut posibilitatea să observăm controalele interne aferente inventarierii stocului de mărfuri și materiale la 31 decembrie 2017, pentru că acea dată era înainte ca noi să fim angajați ca auditori ai ANRE. Datorită acestui fapt, noi nu am putut obține probe suficiente și adecvate privind completitudinea, existența și valoarea stocului de mărfuri și materiale.

Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA-uri). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare* din raportul nostru. Suntem independenți față de ANRE, conform cerințelor etice relevante pentru auditul situațiilor financiare și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice, conform acestor cerințe. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră cu rezerve.

Independența

Suntem independenți în conformitate Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul de Etică IESBA). Am îndeplinit responsabilitățile noastre de etică în conformitate cu Codul de Etică IESBA.

Abordarea noastră

Prezentare generală

Prag de semnificație	327 mii lei
Scopul Auditului	Am adaptat domeniul de aplicare al auditului nostru, în scopul de a efectua proceduri suficiente pentru a ne permite să exprimăm o opinie asupra situațiilor financiare în ansamblu, ținând cont de procesele contabile, controalele interne și industria în care ANRE operează.
Aspecte semnificative	<ul style="list-style-type: none"> • Recunoașterea veniturilor • Remunerarea personalului

Pragul de semnificație

Scopul auditului nostru a fost influențat de aplicarea pragului de semnificație. Un audit este proiectat pentru a obține o asigurare rezonabilă dacă situațiile financiare nu conțin denaturări semnificative. Denaturările semnificative pot apărea din cauza fraudei sau erorii. O denaturare este considerată semnificativă, în cazul în care individual sau în agregat, ar putea în mod rezonabil să influențeze deciziile economice ale utilizatorilor luate pe baza situațiilor financiare.

Bazat pe judecata noastră profesională, am stabilit anumite praguri cantitative pentru pragul de semnificație, cum ar fi:

Prag de semnificație	327 mii lei
Cum a fost determinat	1% din total cheltuieli
Raționamentul pentru pragul de referință selectat	Am considerat cheltuielile agenției considerând interesul utilizatorilor în situațiile financiare.

Aspecte Semnificative

Aspecte semnificative sunt acele aspecte, care în judecata noastră profesională, au fost de cea mai mare importanță pe parcursul angajamentului nostru de audit ale situațiilor financiare aferente anului încheiat la 31 decembrie 2017. Aspectele menționate mai jos, au fost adresate pe parcursul angajamentului nostru de audit ale situațiilor financiare per ansamblu și luate în considerare la formarea opiniei de audit, prin urmare, noi nu emitem o opinie separată pe acestea.

Aspect semnificativ	Cum a fost soluționat
Recunoașterea veniturilor	
<p>A se vedea Nota 3.4 Veniturile și cheltuielile</p> <p>Politica de recunoaștere a veniturilor este prezentată în Nota 3.4 Veniturile și cheltuielile.</p> <p>În conformitate cu Standardele Internaționale de Audit, există un risc implicit în recunoașterea veniturilor, datorită presiunii pe care conducerea o poate resimți în legătură cu obținerea rezultatelor planificate.</p> <p>Agenția realizează venituri, în condițiile autorizate prin acte normative din plăți regulatorii, intrate legal în posesia instituției bugetare, conform cadrului legal.</p> <p>Veniturile se constată și se reflectă în contabilitate și în rapoartele financiare în perioada în care au avut loc, indiferent de timpul efectiv de încasare sau plata mijloacelor bănești. Astfel, pot exista riscuri atât în ceea ce privește cuantumul veniturilor recunoscute, cât și momentul recunoașterii acestora cu posibile denaturări semnificative în legătura cu aplicarea principiului contabilității de angajamente.</p>	<p>Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Înțelegerea politicii de recunoaștere a veniturilor, evaluarea proceselor și testarea controalelor interne ale Agenției legate de existența și acuratețea veniturilor. - Efectuarea de teste de detaliu selectând tranzacții de vânzare în cursul exercițiului financiar; - Efectuarea de teste de detaliu în vederea identificării abaterilor de la principiul independenței exercițiilor; - Testarea pe baza unui eșantion prin transmiterea de scrisori de confirmare a creanțelor, respectiv a sumelor încasate la situația din 31 decembrie 2017.

Aspect semnificativ	Cum a fost soluționat
Remunerarea personalului	
<p>A se vedea Nota 11. Cheltuieli</p> <p>După cum este dezvoltat în Nota 11. Cheltuieli, cheltuielile privind remunerarea personalului, inclusiv reținerile aferente, au constituit pe parcursul anului suma de 24,3 mln lei.</p> <p>Auditul nostru s-a focusat pe această arie, datorită ponderii semnificative a cheltuielilor privind remunerarea personalului, în total cheltuieli.</p> <p>Cheltuielile se constată și se reflectă în contabilitate și în rapoartele financiare în perioada în care au avut loc, indiferent de timpul efectiv de încasare sau plata mijloacelor bănești. Astfel, pot exista riscuri atât în ceea ce privește cuantumul cheltuielilor recunoscute, cât și momentul recunoașterii acestora cu posibile denaturări semnificative în legătura cu aplicarea principiului contabilității de angajamente.</p>	<p>Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efectuarea de teste de detaliu selectând tranzacții în cursul exercițiului financiar; - Efectuarea de teste de detaliu în vederea identificării abaterilor de la principiul independenței exercițiilor; - Testarea controalelor interne pe baza unui eșantion privind mărimea salariilor, primelor și a reținerilor aferente; compararea acestora cu Contractele individuale de muncă, Ordinele conducerii și Legislația în vigoare.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernarea pentru situațiile financiare

Conducerea este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în conformitate cu OMF 216 și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru aprecierea capacității ANRE de a-și continua activitatea, prezentând, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând contabilitatea pe baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea intenționează să lichideze ANRE sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.

Persoanele responsabile cu guvernarea sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al ANRE.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA-urile va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercitam raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al ANRE.
- Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea ANRE de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina ANRE să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- Evaluăm în ansamblu prezentarea, structura și conținutul situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele care stau la baza acestora într-o manieră care să rezulte într-o prezentare fidelă.
- Obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a emite opinia noastră asupra situațiilor financiare.

Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, aria planificata si programarea in timp a auditului, precum si principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului.

De asemenea, noi oferim celor responsabili cu guvernanta, o declarație prin care confirmăm că am respectat cerințele etice cu privire la independență, și le comunicăm toate relațiile și alte aspecte ce pot fi considerate în mod rezonabil se consideră că ar afecta independența noastră, și dacă este cazul, măsuri de siguranță aferente.

Luând în considerare aspectele comunicate cu cei responsabili cu guvernanta, noi determinăm acele aspecte care au fost de cea mai mare importanță în auditarea situațiilor financiare ale perioadei curente și respectiv aspectele cheie ale auditului. Vom descrie aceste aspecte în raportul nostru de audit, cu excepția cazului în care legea sau regulamentul face imposibilă divulgarea publică cu privire la aspectul dat sau atunci când, în cazuri extrem de rare, determinăm că un aspect nu ar trebui să fie comunicat în raportul nostru, deoarece consecințele negative a acestuia ar putea fi mai mari decât beneficiile de interes public al acestei comunicări.

Moore Stephens KSC SRL

Chișinău, Moldova

25 mai 2018

Chișinău, Republica Moldova

Vasile Benderschi

Nr Certificatului de calificare a auditorului Seria AG
nr. 000121 din 08.02.2008

Andrei Stan,

Partener Audit